

Valla info

- 9. oktoober** Kihnu väina merepargi sihtasutuse tegevjuhiks valiti 12 kandidaadi seast Heikki Luhamaa.
- 13. oktoober** avati Tõstamaa päästeameti vanast garaazist ümberehitatud olmeruumide osa. Nüüd on olemas kaasaegsed valve-, puhke- ja pesemisruumid.
- 2. november** Tõstamaa keskkooli lastevanemate üldkoosolek.
- 4. november** 17. korda toimus Tõstamaa jooks, 7,5 km pikkusel rajal oli osalejaid 118. Lastejooksul osales 32 jooksjat.
- 9. november** Keskkoolis toimus 9. klassi eestvedamisel mardipäevaga seotud kaltsupäev. Kooli tuldi tavapärasest hoopis erinevas riietuses, oma fantaasia sai proovile panna kaltsulaadal ja – peol, kus klassid esitasid omaloomingulisi kavasid. Parimaks kavaks tunnustati 3. klassi oma.
- 10. november** Vallavolikogu korraline istung. Päevakorras:
1. Vallavanema infominutid. Vallad esitasid 1. oktoobriks maavanemale oma seisukohad haldusreformi osas. Tõstamaa valla seisukoht oli: 1. ei näe põhjust olemasoleva olukorra muutmiseks; 2. Kui haldusreform tehakse jõuga, siis Varbla +

Tõstamaa + Kihnu .Varbla ja Kihnu olid üheselt liitumise vastu. Maavanem esitab valitsusele seisukoha 1.detsembriks.

Seoses kütuse kallinemisega tõstis vallavalitsus valla busside kilomeetrihinda. Uus tariif on vallaasutustele 4 ja väljääürimisel 7 krooni kilomeeter.

Lõpetatud on Peerni küla kuivendusprojekt.

Müüdnud on Ermistu laut, Männikuste-Mardi elamu ja Kastna kontor. Ermistu lauda müügiga lõppes ca 10 aasta pikkused kohtuvaidlused ja kirjavahetus.

Keskonnainvesteeringute fondi rahadega algab Tõhela järve ja Paadremaa jõe vahelise kalatrepi ehitus.

Valla buss sõidab koolipäevadel järgmise graafiku alusel, väljumisaeg Tõstamaalt:

07.15 Tõstamaa-Saulepi-Tõstamaa
14.00 Tõstamaa-Alu-Viruna-Tõhela-Tõstamaa
14.45 Tõstamaa-Pootsi-Tõstamaa
16.00 Tõstamaa-Alu-Jaanimardi-Tõstamaa

Sõita saavad kõik soovijad, täiskasvanutele pilet 5 krooni. Tõhelasse on nüüd Pärnust võimalik ka päeval sõita, 12.25 Tõstamaale ja Tõstamaalt 14.00 Tõhelasse

2. Pärnumaa päästeteenistuse juhataja Jaanus Teearu esitas taotluse Tõstamaa päästeameti liitmiseks Pärnumaa päästeteenistusega. Informatsioon võeti

teadmiseks, otsustatakse järgmisel istungil.

3. Muudatuste tegemine Tõstamaa valla korra eeskirjas. Eelnõu kinnitati. Eeskiri koosneb kolmest osast: avaliku korra eeskiri; heakorraeeskiri; koerte ja kasside pidamise eeskiri. Eeskiri avaldatakse vallalehes, tänases avaliku korra osa. Siiski ei taga eeskiri korda, vaid see, kuidas me avaliku korra nõudeid täidame. Püüame tugevdada nõuete täitmise kontrolli ja kutsume kõiki üles nõuete mittetäitjaid korrale kutsuma.
4. Sufe juhataja kinnitamine. Sufe juhataja kinnitatakse ametisse kolmeks aastaks, Enn Martsonil on täitunud kolme aastane periood. Vallavalitsuse ettepanekul kinnitati Enn Martson ametisse järgneva kolmeks aastaks.
5. Väikebussi liisimine. Ford väikebuss on sõitnud 6 aastat, nüüd vajaks suuremat remonti (värvimine, pihustid, jne.). Praeguse müügihinna eest saaks liisida uue, selle kohta on pakkumised olemas. Otsustati liisida uus buss.
6. Kinnitati maanõunik Heino Laanemetsa poolt esitatud ümberkruntimiskavad.
7. Tehti vajalikud vormilised muutused käesoleva aasta eelarves ja otsustati pikendada arvelduskrediidi kasutamise tähtaega.
8. Vaadati läbi volikogule laekunud avaldused.

Tõstamaa valla korra eeskiri

ÜLDOSA

1. Tõstamaa valla korra eeskirja ülesandeks on tagada vallas avalik kord, puhtus ja inimeste turvalisus.
2. Tõstamaa valla korra eeskiri koosneb:
 - 2.1 avaliku korra eeskirjast;
 - 2.2 heakorraeeskirjast;

- 2.3 koerte ja kasside pidamise eeskirjast.
3. Eeskiri kehtib Tõstamaa valla haldusterritooriumil avalikes kohtades ning konkreetselt määratud juhtudel eraterriituumidel, -valdustes, -hoonetes ja -rajatistes ning on

- kohustuslik täitmiseks kõigile juriidilistele ja füüsilistele isikutele.
4. Eeskirjaga reguleerimata juhtudel otsustab üksikküsimusi vallavalitsus.
5. Eeskirja mittetundmine ei vabasta vastutusest.

AVALIKU KORRA EESKIRI

1 Üldsätted

1.1 Tõstamaa vallas on igäihe kohuseks käituda nii, et oleks tagatud avalik kord ja inimeste turvalisus ning kinni peetud üldkehtivatest käitumisreeglitest.

1.2 Igasugune tegevus tuleb korraldada nii, et sellega ei häiritaks kaasinimeste turvalisust ja rahu.

1.3 Öörahu on Tõstamaa vallas alates 23.00 kuni 7.00. Öörahu ajal ei või teha töid, millega kaasnev müra ületab tavalise päevase olmemüra normi, erandina ei kehti see õnnetuste ja avariide likvideerimisel.

1.4 Tööde tegemiseks, mis toovad kaasa liikluse sulgemise, on vajalik vallavalitsuse luba.

1.5 Lõkete ja tuletööde tegemine on lubatud ainult täiskasvanute poolt ja mitte lähemal kui 30 m hoonetest, kusjuures tuleb arvestada ilmaolusid ja tuule suunda.

1.6 Valla territooriumil laagrisse jäämine, sõiduki kasutamine elamiseks ja lõkete tegemine on lubatud ainult selleks ettenähtud kohas või maavaldaja loal.

1.7 Äriühingute ja ettevõtlusalane tegevus tuleb registreerida ja toimub Tõstamaa vallavalitsuse poolt väljastatud tegutsemisloa alusel.

1.8 Ehitustegevus ja materjalide ladustamine ärilistel eesmärkidel on lubatud ainult Tõstamaa valla ehitusmääruses sätestatud korras.

1.9 Kauplemine valla territooriumil on lubatud ainult vallavalitsuse poolt väljastatud kauplemisloa alusel. Kauplemisluba on dokument, millega antakse äriühingule või füüsilisest isikust ettevõtjale tingimused ja õigused kaubelda konkreetsel aadressil või kohas. Tänavakaubandus on kauplemine või teenuste osutamine müügipunkti (kiosk, paviljon, müügilaud ja haagis) ja on lubatud vallavalitsuse tänavakaubanduse kauplemisloa alusel ning loal näidatud kaupade ja teenuste ulatuses. Kandekaubandus on trükiste, lillede, karastusjookide, jäätise, suveniiride jms. müük käest, kandelaualt, käsikorvist jne. ja vallavalitsuse poolt väljastatud loa alusel.

1.10 Alkohoolsete jookide müük vallas on lubatud ainult vallavalitsuse poolt väljastatud vastava tegevusloa olemasolul.

1.11 Alkohooliga kauplevad ettevõtted on kohustatud tagama seal viibivate isikute turvalisuse ja avaliku korra kaitse. Kui isik on alkohooliga kauplevas ettevõttes seisundis, mis on ohtlik talle või tülikas kaaskodanikele, peab ettevõtte omanik andma ta üle politseile.

1.12 Massiürituste (rongkäik, demonstratsioon, pikett, rahva koosolek, spordivõistlus, laat jms.) korraldamine on lubatud vallavalitsuse loal ning täites täpselt loaga kindlaks määratud tingimusi. Vastav luba peab olema taotletud vähemalt viis päeva enne ürituse algust, näidates kirjalikult taotluses ära ürituse toimumise algus- ja lõppaja, ürituse sisu, organiseerimise ja korra eest vastutavate isikute nimed. Ürituse korraldajad on kohustatud kasutatud alad puhastama hiljemalt 12 tundi pärast ürituse lõppemist või loas märgitud tähtjaks.

1.13 Alaealistele mittesoovitavate ürituste kuulutustele tuleb paigutada vastav teade.

2. Keelatud on:

2.1 kaasinimeste tülitamine, lärmine, rahu rikkumine, ebasüüdsad väljendused ja teised inimväarikust alandavad teod;

2.2 vilede ja sireenide kasutamine ning muu häiriva, sealhulgas muusikalise, müra tekitamine avalikes kohtades, hoonetes, elamutes ja erateritooriumidel, kui see ületab kehtestatud olmemüra normi ja kui see häirib kaaskodanikke;

2.3 igasugune avalike kohtade reostamine;

2.4 hoonete, müüride, piirdeaedade, valgustite, liiklusmärkide, viitade, reklaami, muinsus- ja looduskaitseobjektide jms. lõhkumine, määrimine või muul viisil kahjustamine;

2.5 suitsetada üldkasutatavates ruumides v.a kohad, kus see on lubatud;

2.6 määrdunud ja haisvates riietes sisenemine ametiruumidesse, kauplustesse, toitlustusasutustesse ning teistesse üldkasutatavatesse ruumidesse;

2.7 eluruumidesse, ettevõtetesse või ametiasutustesse sisenemisega seotud kauplemine, teenuste pakkumine ja tellimuste korjamine,

kerjamine ning aateline ja usuline tegevus, kui sellega kaasneb kaasinimeste häirimine;

2.8 alla 18 aastastel isikutel omandada, tarvitada ja müüa alkohoolseid jooke, tubakatooteid ja joovastavaid aineid;

2.9 alla 18 aastastele isikutele alkohoolsete jookide, tubakatoode ja joovastavate ainete müümine või alaealiste abistamine nende ostmisel;

2.10 alla 16 aastaste isikute viibimine avalikes kohtades ilma vanema või täiskasvanud saatjata alaealiste liikumispiirangu ajal. Alaealiste liikumispiirangu aeg on suvel (1.aprill-30.september) ajavahemikul **24.00-5.00** ja talvel (1.oktoober-31.märts) ajavahemikul **23.00-6.00** ;

2.11 alla 16 aastaste isikute viibimine baarides 22.00 – 7.00 ja 16.-17. aastaste viibimine ilma vanema või seadusjärgse hooldajata.

2.12 omavoliline reklaami paigaldamine. Reklaam on väljaspoole hooneid paigaldatud juriidilise ja füüsilise isiku ettevõtlust kajastav informatsioon;

2.13 pürotehniliste toodete kasutamine avalikes kohtades ilma päästeameti sellekohase loata;

2.14 viibida avaliku ürituse korraldaja poolt piiratud territooriumil korraldaja loata;

2.15 sõita jalgrataste ning muude liiklusvahenditega haljasaladel, laste mänguväljakutel, kalmistutel, staadionidel, mererannas jt. selleks mitte ette nähtud kohtades;

2.16 parkida liiklusvahendeid haljasaladele, mänguväljakutele, kalmistutele või teistesse selleks mitteetennatud paikadesse

3. Vastutus:

haldusõigusrikkumiste seadustiku § 142 järgi määratakse avaliku korra eeskirja rikkumise eest rahaträhv kuni 50 päevapalga ulatuses.

4. Kontrolli tagamine:

avaliku korra rikkumise rikkumise protokoll koostavad, asja arutavad ja halduskaristust määravad politsei-ametnikud ja vallavolikogu poolt volitatud ametiisikud.

Tööst Tõstamaa Tervisekeskuses

Seniste tööaastate jooksul on tervisekeskuse igapäevases töös olnud vajadus rakendada patsientide eelnevat registreerimist vastuvõtuks. Viimastel aastatel hakkas olukord muutuma koormavaks kõigile - oli kasvanud vastuvõttude arv, võimalikuks said mitmed uuringud ja analüüsid, mille teostamiseks pidid patsiendid varemalt mitmeid kordi sõitma Pärnusse. Ooteajad venisid tundidesse, ka ei saanud rahulikult teha tööd tingimustes, kus ooteruum oli pahuraid ja kiirustavaid inimesi täis, aegajalt koputati ja nõuti kiiremat vahelevõtmist. Nii tekkis vajadus töökorralduse muutmiseks. Ainuvõimalik tundus olema patsientide registreerimine. Niiõelda "turu-uuringuna" sai koostatud kirjalik küsitlus patsientide arvamuse teadasaamiseks, seda levitati "Tõstamaa Tuulte" vahendusel. Ühtki ankeeti ei laekunud, küll aga kostus palju suusõnalisi heakskiitvaid hinnanguid uue korra sisseviimiseks.

Kuidas on meil läinud? Võiks öelda, et rahuldavalt. Igale patsiendile lepime tema muredest lähtuvalt sobival päeval ja kellajal vastuvõtu, kestusega 15 minutit kuni 1-2 tundi. Selle ajaga saavad tehtud kõik vajalikud uuringud ja protseduurid, määratud juba põhjendatud ravi ja patsient lubatud koju, vajadusel aga lepitud kokku täiendavad uuringud polikliinikus või haiglas. Süsteem töötab, kuid seda kipvad häirima mõned probleemid. Esiteks patsientide vähene teadlikkus ja pöördumine igaks juhuks lootuses, et ehk ikka saab. Vastu võetakse ikka, kuid sellega läheb kogu ette registreerimine sassi. Teiseks põhjuseks, mis segab tööd, on vastuvõtul hoopis uute ja uute probleemide koorumine, millest patsient aega kokku leppides ei rääkinud. Kolmandaks probleemide põhjuseks on meie asukoht: kuna asume piisavalt kaugel Pärnust, siis tuleb nädalas ette ikka 2-3 pöördumist, mis nõuavad niiõelda

kohest meditsiinilist tegutsemist: tugev valu, raske üldseisund, verejooks, haavad, luumurrud jt. Mõistetav on perearstimeeskonna tegelemine nendega eelkõige, neid seisundeid ei saa ette kuidagi näha. Kokkuvõtteks võib öelda, et 2/3 ulatuses saame veel tööd parandada - uurides põhjalikult patsiendi probleemi telefonitsi ja lõpetades vastuvõtu õigeaegselt, nii et ka järgmine patsient saab vastuvõtule registreeritud ajal. Hea õnne peale pöördunud aga peavad kahjuks ootama pärastlõunast aega - kui on niiõelda vaba pöördumise aeg. Soovitaks ikka telefoniteel arstiga kokku leppida aja vastuvõtuks. Sobivaim aeg selleks on **telefonikonsultatsiooni** aeg: esmaspäev, teisipäev, kolmapäev ja reede kella 8.00-9.00 (harva võib juhtuda, et arst teeb sellel ajal erakorralisi koduviisiite) Meeldetuletuseks kokkuvõtlik tabel tööaegadega. Soovitan selle lehest lõigata välja ja kinnitada see kodus nähtavale kohale.

PÄEV	VASTUVÕTUAJAD		
ESMASPÄEV, TEISIPÄEV, KOLMAPÄEV	9.00-12.00 VAJALIK EELNEV REGISTREERUMINE	13.00-14.45 VABA PÖÖRDUMINE, ELAV JÄRJEKORD	
NELJAPÄEV	14.00-15.00 AUTOJUHTIDE JT. TERVISETÕENDID SOOVITAV ON REGISTREERUMINE	15.00-17.00 VAJALIK EELNEV REGISTREERUMINE	17.00-18.45 VABA PÖÖRDUMINE, ELAV JÄRJEKORD
REEDE	9.00-11.00 VAJALIK EELNEV REGISTREERUMINE	11.00-12.45 VABA PÖÖRDUMINE, ELAV JÄRJEKORD	
NÕUANDED, SOOVITUSED TELEFONITEEL	ESMASPÄEV, TEISIPÄEV, KOLMAPÄEV, NELJAPÄEV, REEDE	8.00-9.00 TELEFONIL 71940 NELJAPÄEVAL KA 71940, OODATA VEIDI KAUEM, KÕNE SUUNATAKSE MOBIILILE.	
KODUVISIIDITE VASTUVÕTT	ESMASPÄEV, TEISIPÄEV KOLMAPÄEV, REEDE 8.00-11.00 TELEFONIL 71940	NELJAPÄEVAL 8.00-11.00 TELEFON IKKA 71940, OODATA VAID VEIDI KAUEM, KÕNE SUUNATAKSE MOBIILILE	
VASTUVÕTULE REGISTREERUMINE TOIMUB KAS TELEFONI TEEL VÕI ISE KOHALE TULLES KUNI KAHE NÄDALA JOOKSUL ETTE ESMASPÄEV, TEISIPÄEV, KOLMAPÄEV JA REEDE 8.00-11.00. NELJAPÄEVAL 14.00-17.00			

KODUAPTEEK

Elades igapäevast elu ja olles samas ka hea tervisega tundub meile kõik ravimite ja meedikutega seonduv olevat üleliigne Ollakse veendunud selles, et midagi ei juhtu, vähemalt mitte enda ja oma pereliikmetega. Kui aga siiski juhtub haigus tabama ollakse topeltähmis: mis on nüüd juhtunud ja mida kasvõi vaevuste leevendamiseks võtta Kodus pole ju midagi! Seda viimast lauset olen patsientidega vahetult või telefoniteel suheldes pidanud kuulma oi kui palju. Võib ju küsida, kas on mõtet koju ravimeid üldse muretseda, haigusi on ju nii palju.. Meditsiinis kehtib kuldne seaduspärasus: sagedasemad haigused esinevad sagedamini. Seda reeglit silmas pidades soovitatakse igas kodus hoida põhhilisi ravimeid ja vahendeid mis oleksid esmased kasutamiseks paljude sagedasemate murede korral Järgnevalt ongi esitatud ravimid koos näidustuste ja annustega mis peaksid olema igas koduapteegis. Ravimite valikul on lähtutud eelkõige universaalsusest kõigile nii väikelastele ja vanuritele, soodsast hinnast ja hõlpsast kättesaadavusest apteekide käsimüügiletist.

PARATSETAMOOOL

Ravimil on valuvaigistav ja palavikku alandav toime. Niisiis on üheks näidustuseks kõrgenenud kehatemperatuur. Meeles tasub pidada seda et palavik on organismi kaitsereaktsiooni avaldus ja seda ei tasu kohe alandama hakata. Palavikku võiks alandada siis kui:

- Kraadiklaas näitab üle 38, 5 pügala
- Palavikuga kaasnevaid nähte nagu pea ja liigesvalu, üldist halba enesetunnet talutakse halvasti
- Kõrgenenud kehatemperatuuriga võib varasema kogemuse põhjal kaasneda väikelastel krambid või südame-veresoonkonnahäired vanemaealistel.

Paratsetamooli teiseks toimeks on valuvaigistav mõju. Sellised valud oleksid väiksemate traumadega kaasnev valu, menstruatsiooni-vaevused, hambavalu, pingepeavalu vaimsest ülekoormusest või kehvast valguses töötamisest jm.

Paratsetamool võiks olla kodus nii tablettidena kui imikutele paremini sobivamate ravimküünaldena ("zups - ja valmis"). Tavaannus täiskasvanutele on 0,5 g vajadusel, annust võib suurendada kuni 6 tabletti päevas. Väikelastel on oluline arvestada kehamaassi ja vanust: imikutele vanuses 2...12 kuud 100 mg 2-3 x ööpäevas; väikelastele 1-5 aastat 200 mg 2-3 x ööpäevas ja suurematele lastele 6..12 a. 400 mg ööpäevas. Võib meeles pidada ka ravimi annust 15-20 mg lapse kehakaalu iga kilogrammi kohta. Ravimküünal on saadaval 80; 125 ja 250 mg annustes. Kui laps juba neelab, võib soovitada vajaliku koguse ravimi puruks hõõrumist ja segamist suhkruga või moosiga. Nii on ravimi hind oluliselt odavam võrreldes ravimsiirupite ja küünaldega.

Paratsetamooliga on sarnane toime üle sajandi inimesi aidanud aspiriinil kuid viimane ei sobi väikelastele kuni 6 eluaastani, raseduse ja mao-seedetrakti haavandite korral. Paratsetamool on seega universaalsem. Paratsetamoolile on erinevad tootjafirmad mõtelnud välja erinevaid nimesid, sellest ei maksa segadusse sattuda sest toimeaine on üks ja seesama. Mõned nimetused on: Calpol, Coldrex, Dafalgan, Eferalgan; Grippostad, Pamol, Panadol, Rivargyl, Tylenol.

ETTEVAATUST! Paljud nn. külmetuse rohud (Coldrex jt) sisaldavad ühe komponendina paratsetamooli, kui kasutada neist mitmeid erinimelisi ja samas võtta juurde mõne eeltoodud nime all paratsetamooli võib organismi jõudev ravim põhjustada mürgistusnähte ja raskeid organkahjustusi. Seetõttu tutvuge alati ravimi koostisega, ükskõik kui ahvatlev selle reklaam teleris paistab.

ÄGEDA NOHU TILGAD

Kui on tabanud hingamisteede viirusinfektsioon kaasneb sellega sageli ka ka ninakinnisus või tugev nohu mis võib olla vägagi häiriv. Neid vaevusi saab leevendada lühiajaliselt, mitte üle 5-6 päeva kasutades ninatilkasid mis paikselt alandavad ninalimaskesta turset. Ravimi toimeaine on sarnane kuid

nimed apteekides erinevad: Xymelin, Sanorin, Naftisiin jt. Neid toodetakse kahes kanguses: 0,05 ja 0,1 % lahusena. Esimene sobib lastele 2-10 aastani ja teine täiskasvanutele. Ravim on saadaval nii tilkadena kui spreid ehk aerosoolpakendis. Ravimit manustatakse 3-4 x päevas, soovitatav on peale seda lamada mõni minut- nii on toime mõjusam.

AKTIIVSÖE TABLETID

Näidustuseks on kõhupuhtus, seedehäired harjumatuks või veidi riknenud toidust. Annus täiskasvanutele on 1-2 tabletti 3-4 x päevas, lstele ½ tabletti 2-3 x päevas, samaaegselt on soovitatav pidada säästvat dieeti.

ALLERGIA RAVIM

Kui pereliikmetel on teada allergiliste reaktsioonide võimalus kas siis mesilase hammustusest, õietolmust või koduloomadest siis on sellised ravimid kodus hädavajalikud. Saadaval on need ravimid mitme erineva põlvkonnana, uuemate eeliseks on vajadus kasutada neid vaid 1 x päevas, samuti ei tekita need igapäevast tegevust häirivat unisust. Käsimüügi ravimitena on saadaval tavaliselt 10 kaupa pakitult, suurema koguse jaoks on vajalik retsept, siis kehtib ka soodustus. Soovitada võiks uuemaid ravimeid: Claritin, Zyrtec jt. Apteeker võib täpsustada nende annustamist lastele.

VESINIKÜLIHAPENDI 3% LAHUS Vahend sobib marrastuste -haavade desinfitseerimiseks. Seda tasub teha alati nende tekkimisel, et ära hoida hilisemaid võimalikke tüsistusi.

HAIGUSTEKITAJATEVABA HAAVAPLAASTER

Väiksemate haavade-vigastuste puhtaks katmiseks. Plaaster on pakitud ühekaupa õhukindlas kotikeses. Sobib suurepäraselt ka kaasavõtmiseks reisile.

PUHAS SIDE

Erinevates laiustes 5; 10; 15 cm sidemed haavade sidumiseks.

JÄÄKUUBIKUD

Igas kodukülmakapis peaks olema alati saadaval jääkuubikulekotid seda mitte niivõrd jookide jahutamiseks kui kasutamiseks põrutuste, venituste, liigesetraumade ka luumurdude esmaabiks.

(järg lk 5)

(algus lk 4)

Väga sage viga mis tehakse traumade korral on nende määrimine viina, spordisalvi ja teiste soojendavate ainetega. SEDA EI TOHI TEHA. Need ained põhjustavad veresoonte laienemist, soodustavad turse teket ja valu tugevnemist. Iga värske trauma vajab külma ja rahu, alles trauma järgselt 3-4. päeval võiks kasutada soojendavaid vahendeid.

PANTENOL

Saadaval nii salvi kui erosoolvahuna. Suurepärase kergete põletuste raviks mis on tekkinud kas liigest päikesest, kuumast veest vm. põhjustest. Tasub meenutada, et kergemate põletuse esmaabi vahend on külm vesi. Põletusele lasta joosta 15-20 minutit lihtsalt külma vett-kaob valu ja põletuse kolle väheneb.

KEEDUSOOL ja SÖÖGISOODA

Kui haigusega kaasneb tugev oksendamine ja "tavaline vesi ei seisa sees" on soovitatav kasutada mineraalide kao asendamiseks kasutada soola ja sooda lahust. Selleks võtta 1 l keedetud toasooja vett, lahustada selles 1 teelusikatäis keedusoola ja 1 teelusikatäis söögisoodat, maitset võib parandada glükooosi lisamisega- 3-4 teelusikatäit liitri lahuse kohta. Lahust juua väikeste lonksudega kuni 1-2 liitrit päevas.

ANTIBIOOTIKUM

Kui patsient elab päris kaugel apteegist, arstist ja telefonist on teinekord mõistlik mõte muretseda koju nn.põletiku rohi ehk antibiootikum. See on juba retseptirohi, mida saab arstilt. Alati tasub koos läbi arutada millal ja

mismoodi neid kasutada. Vajadus selleks on ainult erandjuhtudel. Antibiootikumi näidustuse selgitamiseks tavaliselt peab tulema arsti vastuvõtule, kus haige vaadatakse läbi ja tehakse mitmeid analüüse, et valida kõige õigem ravim.

SÜDAMEVAHENDID

Pere vanemate liikmete tervisemured võivad lähtuda südamest. Käsimüügiravimitest on saadaval nitroglütseriini tabletid. Selle näidustuseks on tuima, suruva või pigistava valu teke laial alal rinnakutagusel alal. Selle tekkel asetada 1-2 tabletti keele alla ja hoida nnende imendumiseni. Valu kaob mõne minutiga, vajadusel saab annustamist korrata. Kui valu püsib 20-30 minutit tuleb viivitamatult võtta ühendust arstiga. Nitroglütseriini kõrvaltoimeks võib olla mõnikord pulseeriva iseloomuga peavalu. Teiseks ravimiks on saadaval korvalool või valokordiin. Aitab erutusega kaasneva südamepekluse ja rütmihäirete leevendamiseks. Kui mure püsib, võtta ühendust arstiga.

RAVIMTAIMED

Paljusid vaevusi saab leevendada edukalt taimsete vahenditega. Soovitada võib järgnevaid:

- Kummel. Tee valmistamiseks võtta 1 supilusikatäis droogi 1 klaasi keeva vee kohta, lasta tõmmata 10 minutit. Aitab kõhuhäirete puhul, sobib kurgukuristamiseks ja kompressiks silmadele kerge põletiku korral. Sobib ka valusa ja põletikulise kurgu kuristamiseks.

- Pärnaõieed. Tee on suurepäraseks vahediks külmetuhaiguste korral.
- Leesikas, naistepuna. Tee on hea vahend põieärrituse ja põletiku leevendamiseks.
- Palderjan. Tee on heaks vahendiks erutuse ja unehäirete leevendamiseks
- Mesi. Aitab külmetushaiguste, ärritava kõha ja unehäirete korral.
- Küüslauk ja sibul. Heaks vahendiks külmetushaiguste ja nohu korral. Võib pressida mahla ja tilgutada seda ninna, hoida voodipeatsis tükeldatuna või süüa toorelt kas võileival või meega.

MIDA PEAB MEELES PIDAMA RAVIMITE HOIDMISEL KODUS:

Tundmatu ravim. Kõik ravimid kotikestes, purkides, pabertuutes, lahtiselt karpides-sahtlites tuleb ära visata. Nendest pole mingit kasu, võtmisel nõ igaks juhuks võib tekkida palju halba. mille kohta

Tähtaja ületanud ravim. Pikemalt mõtlemata visata minema. Kehtib eelnevaga sama oht.

Uuendamine. Koduapteeki uuendatagu regulaarselt. Seda peab tegema 3-4 korda aastas, vähemalt külmade tulekul ja suve hakul.

Lapsed. Ravimid kodus peavad olema kättesaamatus kohas lastele. Ravimid oma pilkupüüdvate purkide ja värvidega on väikelastele suureks ahvatluseks. Halvemate ja kõige halvemate tagajärgedega õnnetuste vältimiseks hoitagu neid lastele kättesaamatult!

Madis Veskimägi
09.11.2000

Lasteaia lood

Mardipäeva hommikupoolikul külastasid lasteaeda mardid ja kadrid. Hoolikal vaatamisel võis neis ära tunda "Vokiratta" tantsu- ja laulunaised. Külakostiks toodi kaasa huvitav esinemiskava. Ka lastel oli võimalus nendega koos tantsida. Hall, porine ja vihmane novembripäev sai muudetud rõõmsamaks ja

elavamaks tänu teile, kallid vanaemad! Soovime teile kerget tantsujalga ja energiat edaspidiseks. Samal õhtul toimus lasteaia saalis isadepäeva pidu. Lastel oli selgeks õpitud uusi laule, luuletusi ja tantse, esinesid väikesed solistid. Esinemiste vahel tuli isadel koos lastega võistelda osavuses ja kiiruses. Täname isasid,

kes tulid peole. Jätkugu teil kannatlikkust lapsi ära kuulata ja leidke nende jaoks ikka aega. Uskuge, lapsed oskavad selle eest tänulikud olla. Soovime oma lasteperega kõigile isadele ilusat isadepäeva!

Aita Lind
Lasteaia juhataja

Meie igapäevast leiba ...

Sageli mõtleme tänapäeval leivast? Vahest siis, kui leiame kapist kõva kannika või on leivakapp hoopis tühi. Poest oma lemmikleiba leidmata siuname kaupmehi või leivategijaid. Kaugetele esivanematele oli aga leib püha, sest seda saadi raske töö ja vaevaga. Nendest aegadest ka ütlemised: "Austa leiba, leib on vanem kui meie.", "Leib on peremees majas.", "Ära tee leivale häbi, teinekord leib teeb sulle häbi." Mahakukkunud leivaviilule anti suud, palves loeti: "Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev." Sööjatele sooviti: "Jätku leivale!"

Austagem leiba! Unustagem võõrapärane "Head isu!", soovigem oma kaaslastele eestlaste kombel "JÄTKU LEIBA!"

13.-19.novembril 2000.a. saab teoks järjekordne **Tõstamaa KOÜ KLIENDINÄDAL.** Taas käibel kliendikaardid. Enim oste teostanute vahel loositakse välja auhinnad. Baaris Must Roos toodete degustatsioon ja soodusmüük alljärgnevalt: **ESMASPÄEV, 13.nov.**

kell 14.00 - **piimatooted**

KOLMAPÄEV, 15.nov.
kell 14.00 - **leivatooted**

JA VEEL:

Rauapoes – terve nädal kroonimüük, loterii. Reedel, 17.nov. - hinna-kauplemisspäev

Kolmapäeval, 15.nov. – Leivapäev. Baaris saadaval toit leivast.

Neljapäeval, 16.nov. – piletitega EV taassünnipäeva õhtu baaris Must Roos

Teeristi poes kliendinäda hinnad. Ja nüüd... **viktoriin** meie igapäevast leivast:

1. Mis aastal asutati Eesti Leivaliit?
2. Milline ettevõtte omab käesoleval ajal leivatootjate seas turukäibe esikohta?
3. Milline oli 1999.a. Tõstamaa vallas turuuringute alusel kõige enamsöödav leib?
4. Kes on Eesti Rukki Seltsi aupresident?
5. Eesti eriti peeneks jahvatatud jahu nimetatakse ...
6. Alles kaks sajandit tagasi toodi Eestisse esimesed viljapeksumasinad, mis pandi käima hobuste jõul. Sada aastat tagasi jõudis Eestisse esimene

- iseliikuv auru-viljapeksumasin. Esimene sai 1908.aastal Tartu näitusel kuldauraha.
7. Millises Eesti leivatootes esmakordselt kasutatakse idandatud rukkiteri?
 8. Mida ütles peremees vanasti enne, kui hakkas leiba lõikama?
 9. Miks pidi vanasti vaese pere liige leivatükki kahe käega hoidmas?
 10. Kui kaua viibib leib maos?

Vastused viia kliendinäda lõpuks 19.nov. **Teeristi poodi.** Parimatel "nänni" lootus.

Jätku leiba!

See on igivana soov.

Jätku leiba!

See on imeline soov.

Selle soovi sees on hää ja sügav sisu.

Ja ei korva seda ütlus

"Head isu!".

Jätku leiba!

See on meie kõigi soov.

(J. Viiding)

Taas prügist ehk jäätmetest.

Millal toimub vargus? Siis, kui poest ilma rahata kaupa võetakse või teise inimese vara minema tassitakse. Kas võib aga varguseks lugeda teenuste kasutamist, mille eest maksavad teised? Konkreetsemaks minnes on jutt alevikus Nooruse, Mere ja Ringi tänava korter- elamutele tellitud prügikastidest, mille eest elanikud ka maksavad. On inimesi, kes arvavad, et need on üldiseks tasuta kasutamiseks kõigile. Selle tõttu saavad kastid kiiremini täis ja tuleks tellida kas lisatühjendus või mõni kast juurde, mis omakorda tekitab vajaduse tõsta järjekordselt prügi hinda. Maksjate ringi see hinna tõstmine aga ei suurenda. Kas siis inimesed, kes tekitavad olukorra, mille tulemusena maksjad peavad rohkem maksma, on vargad või mitte?

Otseselt ju kätt teise inimese taskusse ei pisteta või pistetakse?

Jäätmeseaduse §15 lg.1 ütleb: Olmejäätmete valdaja on kohustatud liituma olmejäätmeveoga, sõlmides sellekohase lepingu kohaliku omavalitsuse või tema poolt seadusega ettenähtud korras valitud veoettevõtjaga".

Tõstamaa valla jäätmehooldus eeskiri §3 lg1.p2 ütleb: "Olmejäätmete kogumine – **individuaal-elamute** elanikud Tõstamaa alevikus peavad kasutama oma kogumisvahendit. sõlmides lepingu jäätmeid vedava ettevõttega. Kogumisvahendit võib kasutada ka omavahelise kokkuleppe alusel mitme majapidamise peale."

Kui mitmel eramul või eramute grupil on tänase päeva seisuga tellitud

äraveoga prügikonteinerid? **Kuhu panevad eramajade omanikud oma prügi?**

Seaduslik alus on olemas, et nõuda kõigilt eramajadelt selgitust, kuhu nende prügi läheb.

Tuleb ainult hakata kontrolli tõhustama.

SuFe

VABANDUS

Eelmisses lehenumberis on sattunud vead, mida siinkohal parandada püüame: tervispäev Jõulumäel toimus 30.sept. Vabandame artikli viimasest osast väljajäänud tubli kolme kilomeetri jooksja **Hannes Vahemäe** nime puudumise ning kahe nime kordumise pärast.

Mööda teed, mis on kividega kaetud...

Lastelaagrid Jaaguranna Lillelaagris on nüüdseks nii ridamisi, et "Tõstamaa Tuultesse" on tekkimas Jaaguranna nurgake. Loodan, et see tuulehoog, mis Jaagurannas puhub ei tekita orkaane ega keeristorme, vaid toob meeldivat värskendust Pärnumaa ääremaille. Kas need laagrid ise ka seda toovad, ei tea, sest vastupidiselt paljude inimeste arvamusele, ei ole hüljatud laste kasvatamine ja vaoshoidmine sugugi kerge töö. Möödas on karmid stagnaajad, kui lapsed kasvasid heaks vaid vitsa abil. Nüüd peab kasvatama, veenma, selgitama ja - oi kui raske see on! Otsustas Jaaguranna üksmeelne ja töökas personalgi seekord lapsi rohkem kasvatada kuivõrd pakkuda vaid mõnusat äraolemist niigi lühikesel koolivaheajal. Nimelt sai selle laagri motoks "Ei suitsule", jah, te lugesite õigesti, mitte "Hei suitsule" vaid EI SUITSULE. Kuigi laagris olnute Kohtla- Järve Lastearjupaiga Laste vanus on 10-16 aastani, siis vaid kõige noorem neist ei tee suitsu. Samas 12-aastaselt Sašal on suitsetajastaaži juba 6 aastat, vanemad poisid on teinud suitsu kauemgi. Nii et hoolimata noorusest, lööb päris "küpse mehe" staaži täis. Kui see oleks asi, mida võrrelda praegusel ajal, mil suitsetamise kahjulikkusest on nii palju räägitud, et suitsu mahajätmisega paljud täiskasvanudki rammu katsuvad? Suitsetamise mahajätmiseks – esiteks ei andnud me seekord lastele projektis kommide ja limonaadi ostmiseks eraldatud rahasid kätte, vaid ostime neile ise küll komme, krõpse, popkorne... Augustikuises suvelaagris vaatasime kibestumisega, kuhu kaob (põleb) Maailma Lastekaitse Fondi

poolt eraldatud laste taskuraha. Ja samas, et suitsetamisest mõtteid eemale juhtida, täitsime seekord laste vaba aja tohutu hulga programmidega. Esmaspäev – saabumise lõunasöök Pärnu Liblika tänava Hea Alguse Lasteaias. Teisipäev – keskpäevane saunatrall hotell "Strandis". Kolmapäev – rulluisutamine Pärnu Abikeskuses "Shalom", Paikuse Politseikooli külastus, kus ka ise sai kätt harjutada laserpüstolist täpsuslaskmisega. Neljapäev – Pärnu "Endla" teatri etenduse "Salaad" vaatamine. Kahjuks kuulsime paari päeva pärast näitleja, lavastaja Aare Laanemetsa ootamatust surmast (Sügav kaastunne). Reedel vaatasime "Mai" kinos action filmi "Romeo peab surema". Laupäev – käisime Audru karusloomakasvatuses tutvumas sini- ja hõberebastega ning hülgepoisiga. Pühapäev – enne laste Pärnust lahkumist külastasime krokodilli ja maotalsutaja Peeter Põltsami "Mini Zood". Lisaks kõigele sellele toimusid hommikused vabatahtlikud atleetvõimlemise treeningud "Keha kogu eluks" programmi järgi ja õhtuti vaatasime "Mai" videolaenutusest saadud videofilme. Minule kui projektijuhile, lastekasvatatajatele Alex Tropele ja Arne Mändlale ning laagri kokale Katrin Kesterile tähendas see ennastalgavat tööd hommikul kella poole seitsmest kuni hilisööni. See tee, mida me käime on konarlik ja kivine. Lastele kätteantud tänukirja püüdsime kirjutada sisse kaks mõttetera. Esimene neist –

*Kas oskad vaid võtta
või ka anda?*

Ja teine – *Kas ehk sinu õnn
ehk mõnd teist ei riivand.*

Ja luuletuse lõpp –

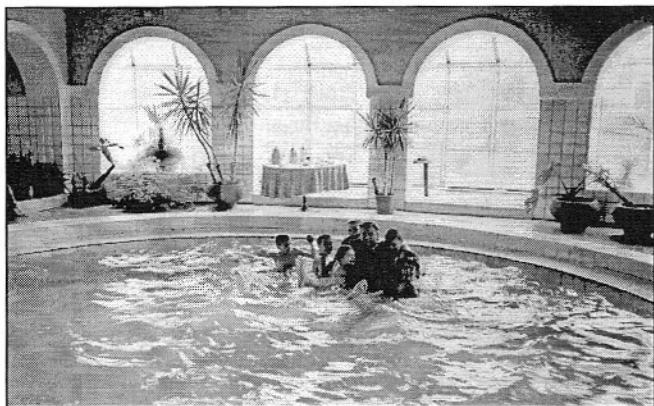
*Kas nägid sadamat
või tuulte kanda*

jäi paat, kui olid ankru hiivand.

Peame rõõmuga tõdema, et osad lapsed said vaistlikult aru nende luuleridade sügavfilosoofilisest mõttest, kuid need, kes ei saanud, teevadki selle tee kiviseks. Nii nagu sisaliku tee kivil jätab jälje, püüame ka meie nendesse "ränirahnuksesse" istutada headuse ja mõistmise seemet. Palume siinjuures andeks neilt Seliste ja Tõstamaa elanikelt, kelle rahu osad lapsed oma suitsunäljas siiski häirida suutsid. Loodame väga, et Jaaaguranna Lillelaagris korraldatavad lastelaagrid Ida- Virumaa vanemate poolt hüljatud lastele ei ole vaid võtja teilt, kes te siiralt pakkusite oma abi ja osalesite kõõgivilja kogumise aktsioonis. Siinjuures eriline tänu: perek. Teras Tõstamaalt, perek. Jõe Lõõba külast, Tiina Paap Pedaku talust, Kaie Leova Selistest, perek. Klaas Selistest.

Loodame, et me omalt poolt ka midagi vastu anname, olgu see siis kasvõi vaid tänutunne. Seda siirast tänutunnet olid lahkudes täis kõigi laste silmad, kes püüavad edaspidi innukalt õppida, korralikult koolis käia, võidelda suitsetamissooviga, et taas tulla tagasi jõuluvaheajaks. Meenuvad Kohtla- Järve Lastearjupaiga juhataja Tatjana Federenko sõnad: "Vahel tundub, et lapsed ainult sellepärast õpivadki ja käivad koolis, et Jaaguranna Lillelaagrisse saada". Selleks, et lastele siin meeldib ja nad soovivad tagasi tulla olete aidanud kaasa teie kõik – armas Tõstamaa rahvas!

Jaak Tomson

Jätkuks loole "Eile nägin ma Eestimaad"

(okt.2000 TT)

Lugu iseenesest oli kirjutatud mõtlemapanevalt ja südamevaluga, rõhutades hetkel valitsevat mentaliteeti Eestimaal. Probleem, mis ei puuduta minu peret, polegi nagu probleem. "Meie" lapsed on kodus, kaitstud, kasitud, kõhud täis, on paid ja ei tee rumalusi ega käitu halvasti. Kõik, mis ei ole seotud "meiega" on "teised" ja see ometi ei puutu meisse, seni kuni ei ohusta ja ei häiri "meid". Kes on siis need "teised"? Näiteks kasvõi need samad lastekodu või varjupaiga lapsed, kes olid oktoobris Jaagurannas laagris. Mingil moel oli kohalik külaelanikkond häiritud või veidi ärevile aetud sellisest uudisest, et külla tulevad võõrad kusagilt kaugelt Ida-Virumaalt. Küllap need lapsed ka käituvad väljakutsuvamalt, sest nende elu ongi üks lõputu võitlus kambas, tänaval, võitlus ka toidu hankimisel, sest olgem ausad, kui palju me teame taoliste laste elust-olust üldse. Valmistudes saama psühholoogiliseks nõustajaks olin

tänulik J. Tomsonile võimaluse eest külastada laagrit ja tutvuda nende poistega. Usalduse võitmine pole selliste laste puhul sugugi kerge, sest neid on altveetud ilmselt väga palju kordi. Iga palve on nende poolt vaadatuna tehing. Nii minugi ettepaneku peale joonistada mulle pilt, oli esimene küsimus: kas suitsu annan selle eest? Ka see on poistele päevaprobleem, seetõttu arvan, et kindlasti polnud see mingi ime, kui neid poisse nähti kasvõi külapoe juures suitsu küsimas jne.

Ka nende laste puhul tasuks jääda enesele kindlaks ja keelduda, käituda nii nagu peaks. Küsimus on aga ülepea selles, kiudas me käitume? Reeglina ei reageeri me kunagi kuidagi ja ei sekku asjasse üldse. Mis aga juhtub väga lihtsalt, me süüdistame ja näitame näpuga, et vaadake, mida nad teevad, kas keegi ei tegele nendega jne. Kas pole tuttav? Lapsed on nagu lapsed ikka, nad vajavad tähelepanu. See võib olla ka

negatiivne ja väljenduda riidlemise ja kurjustamise näol, aga tähtis on see, et mind on märgatud. Tahan öelda, et nende laste puhul on teha märkusi heatahtlikul toonil ja võtta aega minut-kaks ning ning inimlikul moel öelda seda, mida on öelda, sest näägutamist ja kärkimist on nad kuulnud küll ja veel. Neid poisse sokeeris pigem rahulik kõne maneer minu poolt ja nad talusid nende jaoks rasket vestlusteemat väga vapralt. Koduteema oli väga valulik ja vastused napid. Kodupilt oli Jaaguranna laagritoa moodi. Seetõttu arvan, et "meie" n. ö. kodurahvas peaksime õpetama oma lapsi paremini hindama seda, mis neil on ja arusaama nendest, kellel seda pole.

Kerge on hukka mõista aga palju raskem mõista.

Rita Tammela

(18 aastase staaziga pedagoog, psühholoogiline nõustaja)

8 küsimust alaealiste komisjonile

1. Mis moodustis see veel selline on? Vastavalt Tõstamaa vallavalitsuse otsusele 5. septembrist 2000.a., on loodud meie vallas alaealiste komisjon, mis noori puudutavate teravamate probleemide lahendamiseks tegeleb. Nii näiteks suunas komisjon kasvatusraskustega klassi õppima need kõurikud, kes tavaklassis mingitel põhjustel õppida ei soovi, ei taha.

2. Kes komisjoni kuuluvad?

Kooli hoolekogu esindajana Helle Vahemäe, sotsiaalnõunik Enda Väli, konstaabel Tõnu Sinilaht, valla hariduskomisjoni eestvedaja Ants Pirso, vallaarst Madis Veskimägi. Vallavalitsuse esindajana on komisjonis vallasekretär Eve Sahtel. Komisjoni tööd juhib Tõstamaa kooli direktor Toomas Mitt.

3. Millega tegeletakse?

Nagu eelpool mainitud, määrab komisjon ära need poisid-tüdrukud, kes õpivad kolmeteistkümnendas - nn kõurikute klassis, samuti jälgitakse

koolikohustuse täitmist meie vallas. Lisaks arutatakse veel jooksvaid küsimusi, mis noorukitega seoses päevakorda kerkivad.

4. Mida arutati, millest räägiti viimasel komisjoni koosolekul?

Kõigepealt tegi esimesest õppeveerandist kokkuvõtte kasvatusraskustega klassi õpetaja, Kirsti Talu. Klassijuhatajana mainis ta, et klassi peäülesanne oli see, et õpilased kes tema hoole alla on määratud, hakkaksid kenasti koolis käima. Võetud ülesanne on täidetud. Õppetöö on klassis korraldatud tavapärasest teistsuguselt, sest koos on ju erinevate klasside õpilased ning õppetöö väga keeruline ning palju energiat nõudev. Ka on tihti probleeme sellega, et õpilased on päeva lõpuks üsna väsinud ning nende tähelepanuvõime kõvasti langenud. Siis minnakse ühiselt palliplatsile või tegeletakse muude asjadega, mis vaimule puhkust annavad ning pärast

taas õppetöö kallale lasevad asuda. Õpetaja Kirsti rääkis ka üritustest, mis klassile olnud ning mis plaanis. Samuti oli komisjonis käsitlemisel koolikohustusest kõrvale hoidjad. Praegu on vallas probleeme koolis käimisega kahel õpilasel. Üks neist on küll juba piisavalt eakas, kuid pole veel 17 aastane ning seega peab terve selle õppeaasta kenasti koolis käima. Seadusesilm ütleb, et peale 17 aastaseks saamist võib õpilase kooli nimekirjast kustutada ning seda alles õppeaasta lõppedes. Teine koolikohustusega pahuksis olev õpilane õpib alles algklassis ning tegu on hoopis lapsevanemaga, kes ei suuda tagada, et laps igal hommikul korralikult kooli läheks.

5. Millal järgmine komisjoni koosolek toimub?

Koosolemine saab teoks teisipäeval **14. novembril kell 14.30** vallamajas.

(järg lk 9)

(algus lk 8)

6. Kuidas on lood rahadega?

Alaerialiste komisjonil endal eelarvet pole. Kasvatusraskustega klassi jaoks on riigi poolt ette nähtud, et iga õpilane toob koolile "pearaha" sisse 1,6 õpilase eest. Samuti on võimalik mitmesuguste projektidega alaealistega tegelemise jaoks raha saada. Kooli poolt kirjutati projekt, millega saadi selleks õppeaastaks Pärnumaa alaealiste komisjonilt 5060.- krooni. Juba on kõurikud mitmel korral käinud Pärnus ujumas. Plaanis on õppeaasta jooksul veel kino- ja teatriühiskülastused, rulluisukeskuse külastamine, ekskursioonid, mõni huvitav matk. Äsja käis klassil külas narkomaaniaennetus loenguga ning näitas õppefilmi noorsoopolitise inspektor. Selle projekti rahadega osteti klassile raadiomakk. Arutusel on projekti koostamine järgmiseks suveks, et siis korraldada noortele töö- ja puhkelaager. Projekti

rahastamise korral saab tasustada kõurikute poolt tehtav töö ning pedagoogi palk, kes neile laagri korraldab.

7. Miks nii palju raha kõurikute peale raisatakse?

Kõigepealt ei sobi sõna - raisatakse. Õigem on öelda kulutatakse. Siinkohal tasuks uuesti mainida, et see klass on ju rajatud mitte probleemsetele vaid probleemidega õpilastele. Murdeiga oma iseärasustega ongi peapõhjus, et pööraksime selles eas olevatele noorukitele rohkem tähelepanu. Igas ühes meis on vajadus tunnustuse järele. Ja kuskohast noor inimene selle siis saab? Koolis on aineprogrammid rasked, õppida ei viitsi, kiitust ei tule kusagilt. Lihtsam on minna ja lüüa tänaval prügikast ümber, või teha mõni muu ulakus, siis vähemalt MIND märgatakse. Ka kodus pole tihti noorukil mõistmist leida.

8. Kellele jõudu ja jaksu soovida?

Kõigepealt palju jaksu õpetaja Kirstile, sest see raske töö, mis tal iga päev teha tuleb, on tõesti tänuväärne. Kooli roll on õpetamine ja kasvatamine. Praegused õppekavad on niivõrd mahukad, et aineõpetajatel ei jää kasvatamise jaoks pea üldsegi aega. Vaja ju kiiresti kõik õppetükid kevadeks läbi võtta, sest kus on siis selle häbi ots, kui mõni teema jääb õpetamata ning tasemetöö halvasti läheb. Samas aga kohe küsimus: mis on tähtsam, kas see, et õpilane tunneb relatiivsusteooriat või oskab ontlikult istuda-astuda? Kindlasti mõlemad, kuid mis vahekorras?

Õeldakse, et iga karupoega on võimalik tantsima õpetada. Jätuks meil vaid aega ja tahtmist selleks.

Jõudu kõikidele õpetajatele ja lastevanematele!

Toomas Mitt

Võlglastest ja muust seesugusest.

Tavapärasest võlglaste lugu võiks alustada selliselt, et palju on keegi maksnud ja keegi maksmata jätnud. Kuid ootamatult selgus, et on juhtunud täiesti enneolematu lugu ja meeldiv pealekauba. **Nooruse tn maja nr. 4** elanikud on saanud hakkama uskumatuna tunduva looga, nimelt kuu lõpuks olid maja kõigil elanikel kommunaalmaksud makstud ja võlgnevusi kah polnud enam ollagi. Teistel tasuks eeskujuga võtta ja järgi teha.

Suurimad võlglasted:

ENE KASKIN	12 985.60
JAAN SEPP	11969.95
MAIRE MIEMIS	9693.70
KATRIN KIISLER	9591.85
ANNA REINART	9530.55
KRYSTINA JOAO	9591.85
AVO TAMM	8708.65

JULIA HÄRM	7656.40
ÕNNE SIRELI	6409.40
AGE JÜRGENS	3585.75
MARIKA SOMELAR	3468.85
HEILI HEINDLA	3296.30

Võlglastel on ikka endised. Suvejooksul on jõudnud mõned inimesed oma võlakoormat oluliselt vähendada, see on väga rõõmustav. Paar seltsimeest aga magavad vist veel eelmise aasta talveund. Ei ole suutnud neid suvel leida ega nendega juttu vesta. Teiste kodanike võlglastega on tehtud tööd ja tehakse ka edaspidi ning võib-olla koidab ka kunagi päev, kui probleem(võlgnevus) saab likvideeritud.

On veel üks grupp inimesi, kes peaksid maksma ainult (loe:ei maksa) vee ja kanalisatsiooni teenuste eest ja kuigi summad ei ole suured, suudab

osa inimesi korjata suuri võlgnevusi. Kui süstemaatiliselt kuude ja aastate kaupa maksmata jätta, moodustuvadki üle jõu käivad summad.

TÕSTAMAAL	
KUKK MART	1138.70
LAAS ELLEN	913.40
TÕHELAS	
KUUSIK AIVE	2153.70
RAND AIN	1596.40
ÄRMPALU ANNELI	828.90

Kui kõik summad kokku liita, mis ülalpool mainitud, moodusub päris suur summa, mis nagu peaks meil olema, mida aga kätte saada on väga raske.

Mis muud kui jõudu maksmisel ja pidage ikka meeles, et **võlg on võõra oma**.

Enn Martson
SuFe

1. jaanuarist muutuvad hinnad

Alates 1.jaanuarist 2001.a. hakkavad kehtima eratarbijatele uued vee ja heitvee hinnad:

1m³ vett hakkab maksma 3.50

1m³ heitvett hakkab maksma 5.00

Need on lõplikud hinnad s.t. käibemaks on selle hinna sees.

Uued hinnad on vajalikud eelkõige selguse huvides. Eelnevalt olid hinnad ilma käibemaksuta ja see tekitas parajal määral segadust.

1. jaanuarist muudetakse ka prügi hind, endise 9.50 asemel ilma käibemaksuta 12.00 käibemaksuga.

Hindade tõstmine aeg-ajalt on vältimatu ja seda tuleks võtta kui elu paratamatust. Seekordne hinnatõus pole ka suur- jääb 10 % piiresse.

SuFe

Tõstamaa jooks 2000

1. Andres Lelov M, Pärnu, 26.44,51
2. Rain Jano M, Pärnu ÜJP, 27.03,85
3. Raimo Raudsepp M, Pärnu, 27.06,23
4. Avo Vapper M, Halinga, 28.24,06
5. Jüri Leesmäe MV I, West, 28.31,06
6. Priit Karon M, Kilingi-Nõmme, 29.11,06
7. Mario Mustasaar PA, Audru Sk, 29.47,86
8. Ivo Eensalu M, Audru SK, 29.58,14
9. Viljo Raudsepp MV I, Pärnu, 30.05,36
10. Deivid Väära M, Tõstamaa, 30.20,29
11. Mehis Mäe PB, Audru Sk, 30.24,54
12. Meelis Mäe PC, Audru Sk, 30.58,63
13. Marko Esko M, Tõstamaa, 32.14,15
14. Lauri Sahtel PC, Tõstamaa Kk, 32.18,39
15. Evgeni Fedossejev MV I, SK Jaagup, 32.30,06
16. Argo Kaelep M, EMA, 33.15,12
17. Viljo Lühiste M, Tõstamaa Sk, 33.33,06
18. Tambet Mäe PD, Audru Sk, 33.34,79
19. Rene Mustasaar PA, Audru Sk, 33.50,39
20. Kaspar Kõiva M, Pärnu ÜJP, 34.14,23
21. Martin Vallimäe M, Sütetava G, 34.16,12
22. Veiko Ilus M, TTÜ, 34.25,16
23. Valdi Killing MV I, Audru Sk, 34.33,95
24. Raigo Rõõmussaar PA, Audru Sk, 34.38,23
25. Janek Üunaid M, Audru Sk, 34.58,10
26. Keito Killing PC, Audru Sk, 35.09,06
27. Lembit Mäe PD, Audru Sk, 35.12,26
28. Kaijo Killing PD, Audru, 35.17,73
29. Ronald Rotenberg PB, Audru SK, 35.38,12
30. Margit Pusse TB, Tõstamaa Kk, 35.44,58
31. Raido Salk M, Tõhela, 35.45,92
32. Lauri Sutt PC, Audru Sk, 35.55,56
33. Rain Leova M, Tõstamaa Kk, 36.02,06
34. Virgo Laansoo M, Tõstamaa, 36.10,76
35. Rander Jänes M, Pärnu, 36.22,60
36. Hiie Laimets TB, SK Jaagup, 36.29,26
37. Raul Mätik M, Tõstamaa, 36.41,67
38. Jüri Piirme M, PKÖK, 36.55,70
39. Taimi Annerviek N, Koonga, 36.56,33
40. Heigo Jänes M, TPÜ, 37.00,06
41. Janar Saagim PA, Audru Sk, 37.12,36
42. Ergo Rand MV II, Pärnu Terviseklubi, 37.25,58
43. Sven Jürgens PA, Pärnu, 37.38,98
44. Vahur Karus M, Pärnu ÜJP, 37.44,06
45. Toivo Marus PD, Tõstamaa Kk, 37.48,88
46. Fritjo Pukk PB, Tõstamaa Kk, 38.08,58
47. Kaupo Põltsam M, Tõstamaa, 38.17,64
48. Üllar Marus M, Tõstamaa, 38.19,91
49. Janar Jürgens M, Pärnu, 38.33,15
50. Väino Kurm MV II, Pärnu, 38.38,80
51. Elmar Laur MV II, SK Jaagup, 38.49,30
52. Karoliine Kask TC, Tõstamaa Kk, 38.49,98
53. Jaan Miidu M, Pärnu, 39.01,60
54. Maanus Midri PA, Tõstamaa Kk, 39.02,06
55. Madis Martson M, Tõstamaa, 39.25,68
56. Lyliia Sutt TC, Varbla, 39.47,80
57. Rain Kaljurand PC, Tõstamaa Kk, 40.10,42
58. Kristel Jürgens TC, Tõstamaa Kk, 40.11,10
59. Valvo Volgerad M, Tõstamaa, 40.34,10
60. Venno Press M, TPT, 40.38,26
61. Ave Martson N, Tõstamaa, 40.45,11
62. Liia Oidjärv N, Tõstamaa, 40.56,94
63. Kuldar Miidu M, Tõstamaa, 41.46,41
64. Eda Vallimäe TC, Tõstamaa Kk, 41.52,32
65. Lembit Martson M, Tõstamaa, 42.10,64
66. Tõnu Reinfeldt PD, Tõstamaa Kk, 42.15,95
67. Siim Heindla PD, Tõstamaa Kk, 42.16,64
68. Marek Päästel M, Tõhela, 42.34,35
69. Andres Siim M, Tõstamaa, 42.47,67
70. Karli Kiirats PC, Tõstamaa Kk, 42.54,67
71. Martin Haljas PC, Tõstamaa, 42.58,06
72. Ilme Rand NV I, Pärnu Terviseklubi, 43.02,76
73. Andres Kalbach M, Tõhela, 43.19,17
74. Tea Vallimäe N, TPÜ, 43.24,48
75. Ranno Vahkel PD, Tõstamaa Kk, 43.26,14
76. Rene Rea PA, Tõstamaa Kk, 43.40,26
77. Priit Kaljurand PB, Tõstamaa Kk, 44.07,06
78. Epp Tuisk TB, Tõstamaa Kk, 44.26,08
79. Merit Kaelep TA, Tõstamaa Kk, 45.07,04
80. Kertu Keel N, TTÜ, 45.09,15
81. Kaido Martson M, Tõstamaa, 45.11,22
82. Meeli Raavik TA, Tõstamaa Kk, 45.26,66
83. Age Jürgens N, Tõstamaa, 45.36,09
84. Jaan Rea M, Tõstamaa, 45.59,11
85. Kadri Sutt TB, Audru Sk, 46.12,20
86. Kätlin Jürgens TA, Tõstamaa Kk, 46.22,04
87. Joel Pulk M, Tõstamaa, 46.53,26
88. Rando Rand M, Tallinn, 46.53,76
89. Michel Pihel M, TTÜ, 46.54,35
90. Andres Sahtel M, Tõstamaa, 46.54,85
91. Henry Kuningas M, Tõstamaa, 46.55,32
92. Ardo Käär M, TTK, 46.56,94
93. Anti Roots M, TTÜ, 46.56,98
94. Kätlin Kask TA, Pärnu ÜG, 47.39,67
95. Alvar Vaaks TB, Tõstamaa Kk, 47.39,91
96. Argo Mirk PB, Tõstamaa, 47.43,79
97. Helmuth Karlson PB, Tõstamaa Kk, 47.44,11
98. Alar Karjel PB, Tõstamaa Kk, 47.44,44
99. Alvar Maruse PC, Tõstamaa Kk, 48.05,11
100. Janari Jaansoo PC, Tõstamaa Kk, 48.16,39
101. Mario Pusse PD, Tõstamaa Kk, 48.31,26
102. Gudrun Gunto TB, Audru Sk, 49.23,69
103. Raigo Karotam M, Kastna, 49.42,73
104. Kardo Maruse M, Eesti Merevägi, 49.42,98
105. Hardo Vahemäe M, Tõstamaa SK, 51.10,26
106. Egle Leetmaa TB, Tõstamaa Kk, 52.17,57
107. Erge Saare TC, Tõstamaa Kk, 52.17,89
108. Kristiina Reinfeldt TD, Tõstamaa Kk, 52.26,08
109. Anni Reinfeldt TB, Tõstamaa Kk, 54.44,06
110. Hergo Juursalu PC, Tõstamaa Kk, 55.11,54
111. Risto Jürgens PD, Tõstamaa Kk, 55.16,64
112. Maarja Vaske N, Pärnu Koidula G, 56.00,47
113. Ain-Ervin Karlson M, EMA, 56.00,73
114. Elo Pulk TB, Tõstamaa Kk, 1.02.27,48
115. Angela Vaaks TB, Tõstamaa Kk, 1.02.27,91
116. Elis Leetmaa TB, Tõstamaa Kk, 1.02.28,67
117. Pille-Riin Jõgi TB, Tõstamaa Kk, 1.02.30,86

Lastejooks 2000

1. Taavi Marus 9, Tõstamaa Kk, 3.16,44
2. Tambet Mäe 9, Audru SK, 3.19,58
3. Leenu Aava 9, Tõstamaa Kk, 3.24,73
4. Koidu Killing 9, Audru Sk, 3.28,85
5. Tauri Paalberg 7, Tõstamaa, 3.34,28
6. Karl Tilk 8, Tõstamaa Kk, 3.41,08
7. Andres Ervin 9, Audru Sk, 3.42,69
8. Paul Tilk 7, Tõstamaa Kk, 3.49,41
9. Sander Juurik 9, Tõstamaa Kk, 3.51,22
10. Margus Ervin 8, Audru, 3.52,73
11. Tanel Mitt 8, Audru Sk, 4.00,85
12. Mariia Kalbach 8, Tõstamaa Kk, 4.06,81
13. Mark Martson 7, Tõstamaa Kk, 4.08,48
14. Helar Martson 6, Tõstamaa Lpk, 4.09,88
15. Sandra Kuusik 8, Audru, 4.11,11
16. Janar Kruusimägi 9, Audru, 4.16,61
17. Meelika Lehola 9, Tõstamaa, 4.21,51
18. Karl Kalda 5, Tõstamaa Lpk, 4.23,38
19. Kaarel Kase 6, Tõstamaa Lpk, 4.35,50
20. Simone Pöder 7, Pärnu HansaG, 4.54,25
21. Anett Noppel 8, Pärnu Rääma Pk, 4.55,32
22. Gerlyn Maruse 7, Tõstamaa Lpk, 5.08,44
23. Kristjan Kase 4, Tõstamaa Lpk, 5.17,20
24. Kaur-Joosep Lomp 6, Tõstamaa Lpk, 5.24,11
25. Lillerine Lille 4, Tõstamaa, 5.30,69
26. Eimar Martson 6, Tõstamaa, 5.32,50
27. Liina Raavik 6, Tõstamaa, 5.34,06
28. Kristofer Juss 5, Tõstamaa, 5.55,13
29. Ingvar Kalbach 4, Tõhela, 6.00,73
30. Käröl Pöder 5, Kastna, 6.03,61
31. Agnes Janson 3, Tõstamaa Lpk, 6.16,22
32. Allar Martson 3, Tõstamaa, 6.18,01
33. Anne-Mai Raavik 2, Tõstamaa, 6.20,91
34. Janet Siim 3, Pärnu, 6.36,69

Võrkpall

28. oktoobril korraldas Tõstamaa Spordiklubi võrkpalli kiirturniiri. Osavõtjaid oli üheksa võistkonna jagu.

I koha saavutas võistkond **HEA** - Evelyn Liländer, Merit Kaelep, Aro Kütt ja Argo Kaelep.

II koht - võistkond **AGO** - Lagle Adler, Raidi Rand, Alo Adler ja Ago Adler.

III koht - võistkond **VALD** - Maire Adler, Grete Adler, Valvo Volgerad ja Toomas Rõhu.

Tugevat konkurentsi pakkus kolmandaks tulnud võistlejatele võistkond **TÕHELA**, kes saavutas

IV koha - Margit Rand, Aidi Lelsaar, Andres Laur ja Kalvi Kaas.

PÄRNUMAA MEISTRIVÕISTLUSTE MÄNGUD TÕSTAMAAL

13. november	19.00	naised	TÕSTAMAA	-	TAHKURANNA
15. november	19.00	mehed	HÄÄDEMEESTE	-	TÕSTAMAA
27. november	19.00	mehed	TÕSTAMAA	-	SAARDE
18. detsember	19.00	naised	TÕSTAMAA	-	SINDI
20. detsember	19.00	mehed	TÕSTAMAA	-	TERVIS
24. jaanuar	19.00	mehed	TÕSTAMAA	-	HALINGA

TÕSTAMAA VÕRKPALLITURNIIRI MÄNGUDE KAVA

Tõstamaa Rahvamajas

Esmaspäeval, 20. novembril

18.30	SAULEPI	-	KESKKOOL	Päästeamet
19.45	PÄÄSTEAMET	-	POOTSI	Saulepi
21.00	TÕSTAMAA	-	TÕHELA	Pootsi

Kolmapäeval, 22. novembril

18.30	KESKKOOL	-	TÕHELA	Tõstamaa
19.45	POOTSI	-	TÕSTAMAA	Tõhela
21.00	SAULEPI	-	PÄÄSTEAMET	Pootsi

Esmaspäeval, 4. detsembril

18.30	PÄÄSTEAMET	-	KESKKOOL	Tõstamaa
19.45	TÕSTAMAA	-	SAULEPI	Keskool
21.00	TÕHELA	-	POOTSI	Saulepi

Kolmapäeval, 6. detsembril

18.30	KESKKOOL	-	POOTSI	Tõhela
19.45	SAULEPI	-	TÕHELA	Päästeamet
21.00	PÄÄSTEAMET	-	TÕSTAMAA	Saulepi

Kolmapäeval, 13. detsembril

18.30	TÕHELA	-	PÄÄSTEAMET	Keskool
19.45	TÕSTAMAA	-	KESKKOOL	Päästeamet
21.00	POOTSI	-	SAULEPI	Tõstamaa

Otsitakse taga MEIE VALLA noort inimest!

Tundemärgid 15 - 25 aastane, mees- või naissoo esindaja.

Soovib osaleda RAHVUSVAHELISES NOORSOOVAHETUSES.

Tahab osaleda EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE PROJEKTIS.

MIS? MIS? MIS?

Vabatahtlik teenistus, s.o. töötamine vabatahtlikuna mõnes organisatsioonis, mille tegevuse eesmärgiks ei ole kasumi teenimine, vaid pigem mittetulunduslik tegevus (näit. noortekeskus, sotsiaalsete küsimustega tegelev organisatsioon, erinevad noorteühendused, keskkonnasõbralikku eluviisi toetav selts, jne).

KUS? KUS? KUS?

Rootsis, täpsemini, Skinskatbergi kommunis.

KUI KAUAKS?

Pikaajaline vabatahtlik teenistuse kestvus on 6 kuni 12 kuud

KES?

Euroopa Vabatahtlik Teenistus kaasab eelkõige kolme osapoolt, kelleks on: vabatahtlik - 18-25 aastane noor meie

vallast; saatev organisatsioon - Tõstamaa vallavalitsus, mis on vabatahtlikuga ühel või teisel moel seotud ning valmis talle ettevalmistusel toeks olema ja tema eest vastutama;

vastuvõttev organisatsioon - mittetulunduslik organisatsioon/asutus Skinskatbergi kommunis Rootsis, mis on huvitatud vabatahtliku vastu võtmise näol oma organisatsiooni tegevusse lisaväärtuse toomisest ning valmis vabatahtliku eest hoolt kandma

MIKS?
Vabatahtlikuks olemine on kindlasti hea võimalus, et kogeda midagi hoopis erinevat tavapärasest õppe- või töötegevusest; õppida keeli, kogeda teisi kultuure ja inimesi mujal; saada väärtuslikku kogemust edaspidiseks, kasutada seda aega, õppimaks tundma iseennast ja areneda.

Ning olla kõige selle juures veel ka kasulik vastuvõtvale organisatsioonile ja anda oma panus

kohaliku olukorra arengu hüvanguks.

MIS MAKSAB?

Vabatahtlikul ei kaasne vabatahtliku teenistuse perioodiga mingeid kulutusi. Programmi Euroopa

Noored raames kaetakse täies ulatuses rahvusvahelise transpordiga seotud kulud, kindlustuskulud, koolitus- ja administratiivkulud jne. Vastuvõtva organisatsiooni kanda on vabatahtliku majutus- ja toitlustuskulud. Ka taskuraha antakse.

MILLAL?

Programmi Euroopa Vabatahtlik Teenistus võimalused on avatud aastatel 2000-2006. Kuivõrd Eesti saab programmi liikmeks just praegu, on esimese aasta ressursid paraku üsnagi piiratud. Seetõttu on kindlam arvestada programmi võimalustega alates järgmisest 2001. aastast.

Kuid praegu on paras aeg Rootsi poolega asju ajama hakata.

KUIDAS?

Ühendust peab võtma vallas Raine Viitasega (telefon 96260) või Toomas Mitiga koolimajast (96226). Infot RAHVUSVAHELISE

NOORSOOVAHETUSESE kohta on võimalik leida veel internetist: <http://www.sosforevs.org>; <http://europa.eu.int/comm/education/youth/action2.html>

toomas_mitt@tostamaa.parnu.ee

Õnnitleme novembrikuu sünnipäevalapsi!

<i>Ainult lapsepõlves tundus, et aeg ei tõtta. Nüüd kui saaks, sooviks ta kiirust maha võtta. Las pöörleb ajaratas, püsima jääb soov, et elu sinu ümber oleks õnnelik ja noor!</i>	Ida Vinkler	88	Aino Tork	75
	Helmi Laine	85	Voldemar Langus	72
	Maria Leas	84	Jüri Peenoja	72
	Aliide Kangur	80	Elsa Tiik	71
	Harald Järve	79	Maimo Niine	70
	Asta-Augusta Vahuvee	79	Ellen Laas	65
	Maria Ülem	77	Olga Dmitrijeva	50
	Meralda Laansoo	77	Mihkel Sutt	50
	Leili Salk	76	Olev Mervelt	50
	Leida-Laine Agar	75		

Tõstamaa Seltsimajas

Laupäeval, 25.nov. kell 21.00

KADRIKARNEVAL

Igalt maskilt või maskide grupilt väike tutvustav etteaste.

Tantsuks "*Naine nagu orkester*"
Märjamaalt

Pääse 25 kr. maskidele 15 kr.

Eriti hea(de)le maskidele tasuta!

Soovin osta MAJA või TALU Tõstamaa
vallas, väljaarvatud alevikus.

Heikki, tel 052 70190.

Aiandusharidusega noormees lõikab
viljapuid.

Tel. 056 917 431

OÜ Tõhela vajab lüpsjat. Võimalik
üürida korter.

Info tel. 05040497 või 96 512

OSTAME elamiskõlbliku
(talu)**MAJA** Tõstamaa vallas.

Pakkumised teha tel. 05107431

Tõstamaa vallavalitsus korraldab
24. novembril 2000 kell 10.00

vallavalitsuse ruumides
Tõstamaa, Sadamaa tee 2

VALLAVARA SUULISE AVALIKU
ENAMPAKKUMISE

Kell 10.00 müüakse, alghinnaga 30 000
krooni, Tõhela külas asuv Oti elamu koos
abihoonetega.

Osavõtumaks 100 krooni, tasutakse
kohapeal

Kell 10.30 müüakse auto UAZ, kastiga,
remontivajav, alghind 1000 krooni.

Osavõtumaks 25 krooni, tasutakse
kohapeal

Info telefonil 96 180

Tõstamaa
valla
ajaleht

Toimetatus:

Lea Rannik Tõstamaa Raamatukogu
Alo Adler Tallinna Tehnikaülikool
Trükinud OÜ Hansaprint

tel. 96 184
tel. 96 231

aip@tostamaa.parnu.ee
alo.adler@mail.ee